

Warszawa, dnia 2 marca 2021 r.

Poz. 389

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 25 lutego 2021 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2021 r. poz. 182) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 759 i 1021, z 2019 r. poz. 760 oraz z 2020 r. poz. 839) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 15 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli biznesplan nie jest składany w postaci elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 2320 oraz z 2021 r. poz. 72), składa się go na informatycznym nośniku danych (CD, DVD lub pamięć USB) wraz z wydrukiem podsumowania biznesplanu.”;

2) w § 16 w ust. 1 skreśla się wyrazy „dla województwa mazowieckiego oraz łącznie dla pozostałych województw”;

3) w § 18:

a) w ust. 2 w pkt 1 skreśla się wyrazy „w województwie mazowieckim i łącznie w pozostałych województwach”;

b) w ust. 3 skreśla się wyrazy „w województwie mazowieckim oraz łącznie w pozostałych województwach”;

4) w § 23 w ust. 1 w zdaniu pierwszym liczbę „2023” zastępuje się liczbą „2025”;

5) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1. Do przyznawania pomocy finansowej na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, w sprawach objętych postępowaniami wszczętymi i niezakończonymi decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe, z tym że:

1) do dnia 30 czerwca 2021 r., jeżeli biznesplan nie jest składany w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1721 i 1928).

realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 346, 568, 695, 1517 i 2320), składa się go na informatycznym nośniku danych (CD, DVD lub pamięć USB) wraz z wydrukiem podsumowania biznesplanu;

- 2) szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia zmienianego w § 1 stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

2. Do osób nieposiadających kwalifikacji zawodowych w zakresie określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym:

- 1) którym przyznano pomoc finansową na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz
- 2) które zobowiązały się do uzupełnienia tych kwalifikacji w okresie 36 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy wymienionej w pkt 1

– szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów oraz tytułów kwalifikacyjnych, a także rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia zmienianego w § 1 stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 3. Do dnia 30 czerwca 2021 r., w przypadku wystąpienia z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę założeń biznesplanu na podstawie § 27 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, jeżeli zmieniony biznesplan nie jest składany w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, składa się go na informatycznym nośniku danych (CD, DVD lub pamięć USB) wraz z wydrukiem podsumowania biznesplanu.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem § 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *G. Puda*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2021 r. (poz. 389)

SZCZEGÓŁOWY WYKAZ KIERUNKÓW STUDIÓW, ZAWODÓW ORAZ TYTUŁÓW KWALIFIKACYJNYCH, A TAKŻE RODZAJE DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH POSIADANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

1. Kierunkami studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których ukończenie uznaje się za posiadanie kwalifikacji zawodowych, są:

- 1) rolnictwo;
- 2) ogrodnictwo;
- 3) weterynaria – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
- 4) technika rolnicza i leśna;
- 5) zootechnika.

W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymienione w pkt 1–5 za kwalifikacje zawodowe przydatne do prowadzenia działalności rolniczej uznaje się kierunki studiów, w ramach których zakres kształcenia, program albo standardy kształcenia obejmują treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze łącznym co najmniej 200 godzin lub co najmniej 30 punktów uzyskanych w ramach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (European Credit Transfer and Accumulation System).

2. Wykaz zawodów rolniczych na poziomie kwalifikacji technika:

- 1) technik rolnik;
- 2) technik ogrodnik;
- 3) technik architektury krajobrazu;
- 4) technik hodowca koni;
- 5) technik pszczelarz;
- 6) technik weterynarii – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
- 7) technik agrobiznesu;
- 8) technik mechanizacji rolnictwa;
- 9) technik mechanizacji rolnictwa i agrotrotoniki;
- 10) technik turystyki wiejskiej;
- 11) technik turystyki na obszarach wiejskich.

3. Wykaz zawodów rolniczych nauczanych na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia:

- 1) rolnik;
- 2) ogrodnik;
- 3) pszczelarz;
- 4) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych.

4. Za studia podyplomowe w zakresie związanym z działalnością rolniczą uznaje się studia, których program obejmuje treści związane z działalnością rolniczą w wymiarze co najmniej 150 godzin.

5. Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe jest:

- 1) dyplom ukończenia studiów potwierdzający wykształcenie wyższe, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, lub studiów wyższych magisterskich, na kierunku wymienionym w ust. 1;
- 2) w zawodzie wymienionym w ust. 2:
  - a) świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, lub dyplom zawodowy,

- b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie średnie lub średnie branżowe wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodzie lub certyfikatami kwalifikacji zawodowych, odpowiednio:
- technik rolnik:
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
    - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.10. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
    - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, lub
    - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.16. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
  - technik ogrodnik:
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodnich lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.18. Planowanie i organizacja prac ogrodnich, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.18. Planowanie i organizacja prac ogrodnich, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodnich, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji OGR.02. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.05. Planowanie i organizacja prac ogrodnich, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.05. Planowanie i organizacja prac ogrodnich, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodnich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.05. Planowanie i organizacja prac ogrodnich, lub

- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.02. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych, lub
- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.02. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.18. Planowanie i organizacja prac ogrodniczych,
- technik architektury krajobrazu:
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.03. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.04. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.04. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.21. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.04. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.03. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.03. Projektowanie, urządzenie i pielęgnacja roślinnych obiektów architektury krajobrazu oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.22. Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury krajobrazu,
- technik hodowca koni:
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.19. Organizacja chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.20. Szkolenie i użytkowanie koni lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.19. Organizacja chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.06. Jeździectwo i trening koni albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL. 20. Szkolenie i użytkowanie koni, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.19. Organizowanie chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.20. Szkolenie i użytkowanie koni albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.06. Jeździectwo i trening koni, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.19. Organizacja chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.20. Szkolenie i użytkowanie koni albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.27. Jeździectwo i trening koni, lub
- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, lub
- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.01. Jeździectwo i trening koni, lub
- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.19. Organizowanie chowu i hodowli koni oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.01. Jeździectwo i trening koni albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, lub
- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.19. Organizacja chowu i hodowli koni oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.01. Jeździectwo i trening koni albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.07. Szkolenie i użytkowanie koni, lub
- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.20. Szkolenie i użytkowanie koni albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.27. Jeździectwo i trening koni, lub
- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.06. Organizacja chowu i hodowli koni oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.20. Szkolenie i użytkowanie koni albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.06. Jeździectwo i trening koni,
- technik pszczelarz:
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.09. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.09. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.09. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.17. Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej i pszczelarskiej,

- technik weterynarii:
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.11. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.10. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.11. Wykonywanie czynności pomocniczych w zakresie usług weterynaryjnych oraz kontroli i nadzoru weterynaryjnego, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.11. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.12. Wykonywanie weterynaryjnych czynności pomocniczych, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.11. Wykonywanie czynności pomocniczych w zakresie usług weterynaryjnych oraz kontroli i nadzoru weterynaryjnego, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.10. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.11. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.9. Prowadzenie chowu, hodowli i inseminacji zwierząt oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.12. Wykonywanie weterynaryjnych czynności pomocniczych, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.10. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.12. Wykonywanie weterynaryjnych czynności pomocniczych, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.11. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.10. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu usług weterynaryjnych i świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.11. Wykonywanie czynności pomocniczych z zakresu realizacji zadań inspekcji weterynaryjnej, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.11. Prowadzenie chowu i inseminacji zwierząt oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.11. Wykonywanie czynności pomocniczych w zakresie usług weterynaryjnych oraz kontroli i nadzoru weterynaryjnego,
- technik agrobiznesu:
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.07. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.07. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.05. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.05. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub

- łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.05. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub
- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.6. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie, lub
- łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.07. Organizacja i prowadzenie przedsiębiorstwa w agrobiznesie,
- technik mechanizacji rolnictwa – łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.43. Organizacja prac związanych z eksploatacją środków technicznych stosowanych w rolnictwie,
- technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki:
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.46. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację MG.42. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.42. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.46. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: świadectwo czeladnicze w zawodzie mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.42. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.02. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.08. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.08. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.08. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.02. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.46. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.02. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.42. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie, lub
  - łącznie: świadectwo czeladnicze w zawodzie mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.08. Eksploatacja systemów mechatronicznych w rolnictwie,

- technik turystyki wiejskiej:
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji T.7. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie TG.08. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację TG.09. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji T.7. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji TG.09. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji TG.08. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego,
  - technik turystyki na obszarach wiejskich:
    - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji HGT.09. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji HGT.10. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji T.7. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji HGT.10. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego, lub
    - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji TG.08. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji HGT.10. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego, lub
    - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji HGT.09. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji T.8. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego, lub
    - łącznie: certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji HGT.09. Prowadzenie działalności turystycznej na obszarach wiejskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji TG.09. Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego;
- 3) w zawodzie wymienionym w ust. 3:
- a) świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika w zawodzie lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub dyplom zawodowy,
  - b) świadectwo ukończenia szkoły dającej wykształcenie co najmniej zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe wraz ze świadectwem (świadectwami) potwierdzającym kwalifikację lub certyfikatem (certyfikatami) kwalifikacji zawodowej w zawodzie wymienionym w ust. 3, odpowiednio:
    - rolnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.3 Prowadzenie produkcji rolniczej lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.03. Prowadzenie produkcji rolniczej lub certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.04. Prowadzenie produkcji rolniczej,
    - ogrodnik – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.05. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych lub certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji OGR.02. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
    - pszczelarz – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej lub świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji RL.04. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej lub certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.03. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,
    - mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych:
      - łącznie: świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie, lub

- – świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji MG.03. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie, lub
  - – świadectwo czeladnicze w zawodzie mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, lub
  - – certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji ROL.02. Eksploatacja pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie,
- c) zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje lub certyfikatami kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji, wymienionymi w lit. b);
- 4) w przypadku tytułu wykwalifikowanego robotnika lub tytułu mistrza albo tytułu zawodowego lub tytułu zawodowego mistrza – świadectwo z tytułem robotnika wykwalifikowanego w zawodzie lub dyplom z tytułem mistrza, uzyskane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 12 października 1993 r. w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych (Dz. U. poz. 472), lub świadectwo uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego mistrza na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 3 lutego 2006 r. w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 216);
- 5) dyplom uzyskania stopnia naukowego doktora nauk rolniczych lub doktora nauk weterynaryjnych lub świadectwo ukończenia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich) w dziedzinie nauk rolniczych lub w dziedzinie nauk weterynaryjnych lub dyplom uzyskania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie naukowej weterynaria, zootechnika, rolnictwo lub ogrodnictwo.
6. Dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów podyplomowych jest świadectwo ich ukończenia.
7. Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia:
- 1) wyższego – jest dyplom ukończenia studiów;
  - 2) średniego lub średniego branżowego – jest świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości;
  - 3) zasadniczego zawodowego lub zasadniczego branżowego – jest świadectwo ukończenia szkoły zasadniczej lub zasadniczej szkoły zawodowej, lub branżowej szkoły I stopnia lub zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej lub branżowej szkoły I stopnia wraz ze świadectwami potwierdzającymi kwalifikacje w zawodach zgodnych z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego lub klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego, innych niż wymienione w ust. 3.
8. Dokumentem potwierdzającym staż pracy, o którym mowa w § 5 ust. 4 rozporządzenia w:
- 1) pkt 1 – jest oświadczenie o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników lub dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
  - 2) pkt 2 – jest świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).